

Upravljanje knjižnic – Uvod

prof. dr. Primoz Juznic

Osnove

Druga stopnja

Upravljanje knjižnic

(6 KT)

Študent se usposobi za strokovno vodenje knjižnic vseh vrst. To vključuje poznavanje različnih postopkov pri vodenju in delovanju knjižnice ter ustrezno komuniciranje z osebjem v knjižnici, ter financerji in drugimi ustanovami izven knjižnic.

Obveznosti

- **Izpit (ustni) 50% (pozitiven)**
- **Seminar 50% (pozitiven)**

Letošnji seminar dva dela:

- 1. Obravnava Načrta razvoja CTK**
- 2. Evalvacije knjižnične dejavnosti in uporabe sodobnih metod**

Kaj je potrebno?

Upravljanje knjižnic zahteva široko paleto znanj in praktičnih usposobljenosti na različnih področjih, ki so potrebne informacijskemu strokovnjaku, da deluje v zelo spreminjajočem okolju organizacije knjižničnih storitev.

V strokovni literaturi se poleg izraza **Library administration** uporabljata še pojma:
Library Management,
Library Leadership.

Področja

- Znanje o vodenju in usposobljenosti – osnovno
- Marketing/trženje, ter zagovarjanje/advocacy,
- Komunikacija in pogajanja,
- Legalni okviri delovanja knjižnih in širše informacijskih storitev,
- Knjižnična statistika,
- Upravljanje kakovosti in vrednotenje.

Bibliotekarska in informacijska znanost (BIZ)

Knjižničarstvo je profesija, ki si prizadeva, da bi zagotovila dostop do informacijskih virov, tistim, ki informacije potrebujejo in jih znajo tudi uporabiti. Torej je njihova osnovna dejavnost na področju informacijskih virov, v njihovi nabavi, hranjenju, obdelavi in posredovanju.

Knjižnice

Ob tradicionalni delitvi na –

- **Nacionalne, visokošolske, javne, šolske in specialne,**

se vse bolj razlikujejo glede na organizacijo in storitvah, ki jih ponujajo oz. omogočajo svojim uporabnikom.

BIZ in upravljanje knjižnic

BIZ je profesija in program, ki usposablja zanjo. Upravljanje knjižnic in njihova organizacija je postala pomemben, oz. nujen del študijskih programov

Zakaj?

Vsak BIZ diplomant:

- **je potencialen vodja.**
- **Mora razumeti organizacijo ustanove v kateri dela.**
- **Organizacija storitev je naloga in odgovornost vsakega BIZ diplomanta.**

Upravljanje knjižnic - Osnove 1

1. Teoretičen pogled:

Splošna teorija upravljanja in zgodovina knjižničnih in informacijskih storitev,

1. Praktični pogled: Knjižnična organizacija in upravljanje/ administracija, ter planiranje in inovacija.

Upravljanje knjižnic - Osnove 2

2. Razumevanje vloge vodje knjižnice: vloga vodje in njegove naloge, usposobljenosti in veščine, ki jih vodja potrebuje, družbena odgovornost in etika.

Upravljanje knjižnic - Osnove 3

3 Koncepti in orodja upravljanja knjižnice:

Planiranje in strateški menedžment,
Marketing, Zagovarjanje/advocacy
Upravljanje s spremembami in
inovacijami, Organizacijska struktura
knjižnice.

Upravljanje knjižnic - Osnove 3b

Upravljanje s človeškimi viri,

Motivacija in vodenje,

Komunikacija znotraj organizacije,

Upravljanje kvalitete,

Kontrola in poraba,

Učеща se organizacija, ipd.

Splošna teorija upravljanja

V našem študijskem programu je to poseben predmet.

Zgodovina knjižničnih in informacijskih storitev

Knjižnice imajo čudovito zgodovino.

Upravljanje knjižnic je staro kot so stare knjižnice same.

Pomembno je razumeti knjižnico in družbo v zgodovinski perspektivi.

Zakaj je zgodovina pomembna?

Vedno želimo BIZ in knjižničarstvo umestiti v širši kontekst in opredeliti katera zgodovinska dejstva in tematika je pomembna za diplomante BIZ.

Vendar na sodobno organizacijo in upravljanje knjižnic bistveno vpliva 19. stoletje in takratna postavitve, ter organiziranost knjižnic v najbolj razvitih državah.